

Suksija, Räsänen ja STT

SEPPÖ PÄNKÄLÄINEN

Urheilutoimittaja Niilo Suksija istuu työpöytänsä ääressä tammi-kuisena keskiviikkona, niin kuin on istunut monet kerrat aiem-
minkin. Jalat ovat pöydällä, pyöristyvän vatsan päällä lepää ur-
heilusivujen kohdalta auki oleva iltapäivälehti ja kädessä höyryää päivän
neljäs kupillinen kahvia. Vasen käsi napsauttaa aika ajoin tietokoneen ruu-
dulle Suomen Tietotoimiston urheiluluettelon vain varmistaakseen, ettei
maailmalla ole tapahtunut mitään sellaista, joka pakottaisi Suksija muut-
tamaan mukavaa asentoaan. Eletään hiihtokauden kuherruskuukautta ei-
kä Naganon talviolympialaisiinkaan enää ole monta yötä.

Utinen on pudottaa Suksijan tuoliltaan. Mitä helvettiä! Jari Räsänen
käyttänyt doping-ainetta. Hän alkaa kuumeisesti selata STT:n uutista. Va-
rastettu Ruotsista..., parantanut suoritusta..., maksanut 10 000 markkaa
ampulli! Ei saatana, tästä on saatava printti, että voi lukea kaiken rauhassa
läpi.

Faktat vilisevät Suksijan silmissä ja hetken hän haukkoo henkeään. Hei,
tää on tosi kova juttu. Sitten hän kokoaa päärynää muistuttavan olemuk-
sensa ja ryhtyy ruotimaan doping-uutista niin kuin se tutkijanplanttua siel-
tä Jyväskylästä oli kurssilla opettanut.

Kun Suksija on lukenut iltapäivään mennessä kaikki STT:n aiheesta lä-
hettämät jutut moneen kertaan, hänellä on sekava olo. Hänellä on synty-
nyt jutusta enemmän epäileviä kysymyksiä kuin jutussa on yksiselitteisiä
vastauksia.

Juttu puhuu esimerkiksi ruotsalaisesta sairaalasta varastetusta synteetti-
sestä kasvuhormonista ja myöhemmin ilmeisenä tietolähteenä olevasta
kansainvälisestä liikemiehestä. Onko tämä ”liikemies” myös varastanut
kasvuhormonin. Ainakin hänen on täytynyt tietää, että se on varastettu,
koska STT:kin sen tietää. Vai onko lähteenä varas, joka tuntee myös välit-
täjänä toimivan liikemiehen? Miten STT on saanut yhteyden varkaa-
seen/välittäjään ja miten luotettavia tällaiset lähteet ovat? Ja miksi he olisi-
vat tulleet juuri nyt esiin kertomaan STT:lle jonkun suomalaishiihtäjän
mahdollisista hormonikaupoista?

Mystistä on sekin, että STT kertoo mainitun hiihtäjän ostaneen *ensim-*

KESKISUOMALAINEN

www.keskisuomalainen.fi | Puhelin: 09 2534 1111 | Yhteystiedot: 09 2534 1111 | Yhteystiedot: 09 2534 1111

Matti Nykänen ja Jari Räsänen. Räsänen on Suomen Hiihtoliiton puheenjohtaja ja Nykänen on Suomen Hiihtoliiton entinen puheenjohtaja.

Hiihtoliitto vie STT:n oikeuteen

- STT vapautti epäilyistä olympiajoukkueen.
- Tutkimusto epäilee siltä yhä Jari Räsästä.

Maailman Hiihtoliiton (FIS) puolesta toimiva STT:n tutkintajoukko on vapauttanut suomalaisen hiihtäjä Jari Räsänen epäilyistä olympiajoukkueen. STT:n tutkimusto epäilee siltä yhä Räsästä. STT:n tutkimusto on vapauttanut suomalaisen hiihtäjä Jari Räsänen epäilyistä olympiajoukkueen. STT:n tutkimusto on vapauttanut suomalaisen hiihtäjä Jari Räsänen epäilyistä olympiajoukkueen. STT:n tutkimusto on vapauttanut suomalaisen hiihtäjä Jari Räsänen epäilyistä olympiajoukkueen.

KESKISUOMALAINEN 25.1.1998

mäisen kerran kyseistä harmonia jo 1996. Kuinka monta kertaa hiihtäjä siis on ostanut tätä ainetta ja onko STT:llä näyttö näistä kaikista kerroista? Ja, jos kyseessä todella oli hiihtäjä Jari Räsänen jo 1996 niin miksi hän ilmoitti saman vuoden kesällä lopettavansa kilpailu-uransa. Toisaalta urheilutoimittaja muistaa samassa, että Räsänen teki myöhemmin onnistuneen come backin. Ei kai se perhana sittenkin olisi syksyllä innostunut käyttämään...?

Suksija yrittää arvioida tietojen luotettavuutta. Toisessa vaakakupissa hänellä on uskomus siitä, että Räsänen puhuu totta kiistäessään käytön ja oston. Tokihan hän miehen tuntee, kun on monta kertaa tätä jututtanut. Vaikuttaa rehdiltä ja suoraviivaiselta suomalaismieheltä, joka ei koskaan ole saavuttanut kansainvälistä huippua, mutta joka on ollut hyvä kansallisen tason hiihtäjä sekä viestimies arvokisoissa. Ja miten tällainen maaninkalainen maanviljelijä olisi navetastaan saanut yhteyden ruotsalaiseen rikkoliseen...?

Mutta tässähän on paljon tavaraa myös Hiihtoliiton osuudesta. Kun STT puhuu "onnistuneesta kokeilusta" se tarkoittanee juuri Räsänen me-

nestystä SM-kisoissa 1997. Loogisesti ajatellen uutisen osat ja tapahtunut tukevat tältä osin toisiaan. Niin kuin sekin, että jos STT:n tietolähteenä on ollut hormonin välittäjä, niin kai hän on pystynyt tunnistamaan Hiihtoliiton porukat. Ja eihän se olisi ensimmäinen kerta, kun urheilupomot valehtelevat urheilijan puolesta, Suksija muistelee ja kiroaa mielessään Martti Vainion tapausta, jolloin toimittajia vietiin kuin likaämpäriä laskiaismäessä. Toisaalta Suksijaa kummastuttaa se, että Räsänen on voitu mainita nimeltä, mutta Hiihtoliiton ”johtavia henkilöitä” ei. Tämä ei ole STT:n tapaista, Suksija mutisee itseksensä. Ja miksi STT:n jutussa viittaus käytön yleisyyteen on niin epämääräisesti esitetty ja tekstin sisään piilotettu? Eikö se tässä tapauksessa olisi kovempi juttu kuin yksittäisen hiihtäjän käyttö ja ansaitsisi paikan ingressissä?

• • •

Vaikeaa on, pätkäilee Suksija, ja tarttuu vielä kerran muistiinpanoihinsa siitä Jyväskylän seminaarista, jossa tutkija oli käsitellyt doping-ongelmaa toimittajan kannalta. Suksija tavaa muistiinpanoistaan, että ”näytön vaikeus” on erittäin suuri doping-tapauksissa, sillä urheilijat yrittävät nykyisin kiistää Antidoping-toimikunnan testitkin oikeudessa. Siksi ”toimittajien tulisi olla erityisen tarkkaavaisia kertoessaan vuosisadan doping-paljastuksestaan”, Suksija lukee. Ja palaa uutiseen.

”20-30 prosentin parannus suoritukseen”, julistaa STT. Ei kai sentään. Sehän merkitsisi 30 kilometrin hiihdossa minuuttien tulosparannusta! Ja sitä paitsi yksi ampulli ei varmasti riittäisi tuollaisiin tehokemiin, siitä Suksija on varma. Ja, mihin STT ”tietonsa” perustaa, onko sillä tietoa Räsänen kunnosta ”ennen käyttöä” ja ”käytön jälkeen”? Ei varmasti. Oletettavasti ”tieto” perustuu virheelliseen olettamukseen hormonien tehoaikutuksesta. Jos kasvuhormoni, joka ei paljastu edes testeissä, olisi noin tehokasta, niin kai sitä käyttäisi useampikin urheilija, Suksija pohdiskelee. Niin, ehkä käyttäekin, mistäpä hän sen tietää, Suksija jälleen masentuu. Sitä paitsi, jos Räsänen oli jo lopettanut harjoittelun ja alkanut sen jälkeen käyttää hormonia, eihän hän olisi saanut hormonista sellaista etua kuin kovaa harjoitellut ja ainetta käyttävä. Ainoastaan tasoitusta.

Silloin Suksijalle kirkastuu kohta, joka on häntä vaivannut: mistä STT voi tietää, että Räsänen on todella *käyttänyt* ainetta, jos vaikka ostanut olisikin. Jos hän on tullutkin katumapäälle? Nyt Suksija on varma, että STT:n jutussa on heikkouksia, jotka eivät pidä vettä. STT voi puhua vain käytön mahdollisuudesta, jos se uskoo, että hiihtäjä Jari Räsänen on todel-

la ostanut kyseistä kasvuhormonia. Seuraava kohta STT:n jutussa saa Suksijan jopa hymyilemään: kiinni jäit: “STT:n tietojen mukaan kasvuhormonin käyttö on ollut lähes jatkuvaa”. Mihin STT perustaa näin laajan ja kovan väitteensä? Onko samainen rikollinen/välittäjä myynyt aineita muillekin hiihtäjille? Ja, jos on, miksi vain Räsänen mainitaan nimeltä ja muita ei? Suksijan mielestä tällainen heitto ilman selviä faktoja osoittaa viimeistään, että STT:n jutussa on epämääräisyyksiä, ylitulkintaa sekä mahdollisesti virheitäkin – mutta ehkä myös totuuden siemen.

• • •

Nyt STT:n juttu näyttäytyy uudessa valossa Suksijan tutkivien silmien alla: STT on rakentanut juttunsa niin, että “faktat” syyllistävät Räsäsen myös käytön osalta, koska muuta näyttöä ei ole. STT puhuu siitä, miten Räsänen “*yhtäkkiä* ilmestyi kovakuntoisena tauon jälkeen kisoihin”, miten hän “SM-kisoissa voitti 30 kilometriä *hurjan* hiihdon jälkeen *näytöstyylisiin*” ja miten hän “tänä talvena on hiihdellyt *hämmästyttävän* vaisusti”. Juuri näillä argumenteilla Suksijakin voisi kuvitella perustelevansa jonkun urheilijan dopingia: läheltä huippua vanhoilla päivillä huipulle ja sieltä alas (niin kuin Vainio). Vaikka eiväthän ne mitään vielä todista; välineurheilussa moni tekijä vaikuttaa lopputulokseen.

Suksija alkaa jo olla epätoivoinen. Dead line painaa päälle. Toimitus-sihtööri on sitä mieltä, että koska “kaikkihan ne käyttävät, on vain hyvä, että joku joskus jää kiinnikin”. Siksi juttu pannaan näyttävästi lehteen. Etenkin, kun radio ja televisio myllyttävät uutista jo täyttä päätä. Doping-asiantuntija Timo Seppälän numero on koko ajan varattu, joten Suksija ei saa häneltäkään varmistusta epäilyhinsä. Toisaalta varovaisena miehenä Seppälä tuskin ryhtyisi arvioimaan tapausta. Voisi ehkä kuitenkin vahvistaa tiedon, ettei Hiihtoliitto ole tehnyt omia testejä viime vuonna lainkaan, niin kuin STT kirjoittaa. Toisaalta, mitäpä testeistä tässä tapauksessa, jos niillä ei pystytä osoittamaan kasvuhormonin käyttöä. Suksijan mielestä tieto onkin ympätty uutiseen vain luomaan uskottavuutta jutulle sekä heittämään varjoa Hiihtoliiton ylle. Räsäsen kommentit STT itse on jo myllyttänyt, samoin Hiihtoliiton ja eräiden valmentajien kannan. Mutta mitäpä hiihtoväeltä tällaisessa tilanteessa voisi muuta odottaa kuin tuen ilmaisuja Räsäselle. STT itse taas ei suostu mitenkään kommentoimaan uutisen taustoja, joten näillä eväillä pitäisi päätökset tehdä. Tässä ja nyt.

• • •

Suksija ei pidä tilanteesta. On paljon helpompi seurata hiihtokisoja paikan päällä ja sitten tehdä juttu näkemänsä, kuulemansa ja tietämänsä perusteella. Suksija päättää kuitenkin julkaista STT:n uutisen, onhan STT erittäin luotettava uutislähde ja juttujen faktat vaikuttavat muutamaa riskitirittaisuutta ja epämääräisyyttä huolimatta loogisilta, jopa uskottavilta. Mistä pirusta sitä lopulta urheilutoimittajakaan tietää, mitä kaikkea urheilun kulisseissa tapahtuu. Sitä paitsi, tilanne on tyyppillinen, kun puheeksi tulee doping. Sen ympärillä on niin paljon salailua, huhuja ja vääriä tulkintoja, että tuskinpa tämä tapaus on lopulta sen kummoisempi. Vaikka kyseessä olisikin ensimmäinen kerta, kun joku media "paljastaa" urheilijan ilman, että "paljastajana" on urheilija itse.

STT:n uutisen kyytipojaksi Suksija päättää kirjoittaa kolumnin, jossa hän ei suoraan ota kantaa uutisen todenmukaisuuteen. Hän kuitenkin puuttuu kolumnissaan jutun epäloogisuuksiin, moittii uutisen vihjailevaa sävyä ilman selkeitä faktoja, tuskailee kohun mahdollista haittaa Naganon kisajoukkueen kannalta sekä muistuttaa urheiluväkeä avoimen keskustelun tarpeellisuudesta.

Seppo Pänkäläinen

YT, tutkija, Keskisuomalaisen ulkomaan osaston esimies